

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
LORRAINE SCHEMBRI ORLAND**

Seduta tas-16 ta' Jannar, 2014

Citazzjoni Numru. 774/2000/1

Paul Cachia u martu Mary Cachia

VS

Jesmond Psaila u martu Anna Maria Psaila

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Rat ic-citazzjoni attrici datata 25 ta' April 2000 ipprezentata quddiem din il-Qorti kif diversament presjeduta, fejn esponiet: -

Illi l-atturi kienu gew inkarigati mill-konvenuti sabiex jezegwixxu xoghol ta' appalt fil-fond 21, Zondadari Street, Rabat, Malta, liema fond kien inxtara mill-konvenuti.

Illi waqt li dan l-appalt kien qed jigi ezegwit l-istess konvenuti inkarigaw lill-atturi sabiex jezegwixxu xoghlijiet

addizzjonali fosthom dak konness ma' kostruzzjoni ta' "swimming pool" u xoghol ta' "fireplace".

Illi x-xoghljiet kollha gew debitament ezegwiti.

Illi ghalkemm il-konvenuti ghamlu pagamenti akkont, huma fadlilhom ihallsu lill-atturi bilanc in konnessjoni max-xoghljiet addizzjonali u spejjez inkorsi.

Illi, il-konvenuti, ghalkemm interpellati diversi drabi biex ihallsu, anke permezz ta' ittra ufficjali datata 26 ta' Ottubru 1998, baqghu inadempjenti.

Ighidu ghalhekk il-konvenuti ghaliex din l-Onorabbli Qorti m' ghandhiex, ghar-ragunijiet premessi: -

1. Tiddikjara illi l-konvenuti huma responsabbli versu l-atturi ghall-hlas tal-prezz tax-xoghljiet addizzjonali u spejjez konnessi u inkorsi mill-istess atturi fil-fond 21, Zondadari Street, Rabat, Malta, liema xoghljiet gew ezegwiti fuq inkarigu tal-istess konvenuti.

2. Tillikwida okkorrendo bl-opera ta' periti nominandi l-prezz tax-xoghljiet addizzjonali u spejjez konnessi u inkorsi mill-atturi u ezegwiti mill-istess atturi fil-fond 21, Zondadari Street Rabat, Malta, *oltre* t-taxxa fuq il-valur mizjud, u dan wara li jitnaqqsu l-pagamenti akkont imhallsa mill-konvenuti lill-istess atturi.

3. Tikkundanna lill-konvenuti jhallsu lill-atturi dik is-somma li tigi hekk likwidata.

Bl-ispejjez inkluzi dawk tal-ittra ufficjali tas-26 ta' Ottubru 1998 u bl-imghaxijiet legali bir-rata ta' tmienja fil-mija (8%) fis-sena dovuti mid-data tal-istess ittra ufficjali u cioe` mis-26 ta' Ottubru 1998 sal-pagament effettiv kontra l-konvenuti ingunti minn issa ghas-subizzjoni taghhom.

Rat li din il-kawza giet appuntata ghas-smigh mill-Qorti kif diversament presjeduta ghas-seduta tat-22 ta' Gunju 2000.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-konvenuti konjugi Psaila datata 1 ta' Gunju 2000 (fol 8) fejn esponew : -

1. Preliminarjament il-preskrizzjoni tal-azzjoni odjerna *ai termini* tal-artikoli 2148 (a) u 2149 (a) tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta.
2. Illi fit-tieni lok fil-meritu u minghajr pregudizzju ghal premess, it-talbiet tal-atturi ghandhom jigu respinti *stante* li huma nfondati kemm fattwalment kif ukoll legalment kif ser jigi ppruvat ahjar waqt l-ismigh ta' dan il-kaz.
3. Illi fit-tielet lok qed jigi eccepit il-pagament ghas-saldu ghax-xoghlijiet esegwiti mill-atturi skont kif tirrikjedi s-sengha u l-arti.
4. Illi fil-fatt l-eccippjenti gew kostretti jidhlu fi spejjez addizzjonali u hlas ta' danni sofferti minnhom per konsegwenza ta' xoghol hazin li gie esegwit mill-atturi u kif ukoll minhabba n-nuqqas tal-atturi li jikkompletaw ix-xoghlijiet kollha minnhom assunti u dan kif ser jirrizulta ahjar waqt l-ismigh ta' din il-kawza.
5. Illi *nonostante* li l-atturi kienu gew interpellati ghal diversi drabi sabiex jibaghtu rendikont tal-pretenzjonijiet inizjali taghhom kif jidhru fl-ittra ufficjali msemija fic-citazzjoni odjerna, huma baqghu inadempjenti u ghalhekk l-eccippjenti qatt ma setghu jikkonsidraw jaghmlu xi pagament ulterjuri lill-atturi *in vista* tal-fatt li l-istess atturi qatt ma ggustifikaw it-talba taghhom u dana skont ma kif jirrizulta mill-annessi dokumenti markati Dok JP1 u Dok JP2.
6. Illi fil-kors tal-likwidazzjoni tad-drittijiet allegatament dovuta lill-atturi tenut kont tal-pagamenti gia maghmula u tenut kont tal-valur tad-danni sofferti mill-eccippjenti ghar-ragunijiet fuq stipulati, ser jirrizulta li huma l-eccippjenti li huma kredituri tal-atturi u mhux bil-kontra u *in vista* ta' dan ghalhekk, l-eccippjenti minn issa qed jirriservaw id-dritt ta' azzjoni ghar-refuzzjoni tal-ammonti zejda li huma hallsu.

7. Illi fl-ahhar nett jigi eccepit li ma jista' jintalab ebda imghax legali mid-data tal-ittra ufficjali ndikata fic-citazzjoni *in vista* tal-fatt li t-talbiet odjerni jikkoncernaw likwidazzjoni ta' ammont u mhux kundanna ghall-ammont specifiku ndikat fl-istess ittra ufficjali.

8. B'riserva li jigu prezentati eccezzjonijiet ulterjuri jekk jinqala' l-kaz.

Bl-ispejjez kontra l-atturi li minn issa qed jigu ngunti personalment ghas-subizzjoni.

Rat ir-rapport tal-Perit Tekniku Noel Debattista pprezentat ir-registru fis-27 ta' Gunju 2006 a fol 50 tal-process.

Rat il-verbal tas-seduta tat-18 ta' Gunju 2008 mizmuma quddiem il-Qorti kif diversament presjeduta fejn meta ssejhet il-kawza deher l-attur mghejjun mill-Avukat Tania Sciberras Camilleri u l-Avukat Raphael Fenech Adami ghall-konvenut. L-Avukati trattaw il-kaz. Il-Qorti semghet it-trattazzjoni tal-Avukati tal-partijiet li talbu li jithallew iressqu sottomissjonijiet ulterjuri u halliet il-kawza ghas-sentenza ghall-11 ta' Dicembru 2008; u l-verbali tas-seduti l-ohra kollha nkluz dak tad-29 ta' Novembru 2012, fejn b' ordni tal-Qorti kif diversament presjeduta l-kawza giet differita ghas-sentenza ghas-16 ta' April 2013.

Rat is-surroga datata 16 ta' Jannar 2013 fejn din il-kawza giet assenjata lil din il-Qorti kif hekk presjeduta.

Rat il-verbal tas-seduta tas-16 ta' April 2013 mizmuma quddiem din il-Qorti kif hekk illum presjeduta fejn meta ssejhet il-kawza dehret il-Prokuratur Legali Davina Sullivan ghan-nom ta' Dr. Raphael Fenech Adami li talbet zmien sabiex il-partijiet jinghataw zmien biex jirredigu n-nota ta' sottomissjonijiet taghhom. Il-Qorti laqgħet it-talba, u akkordat lill-atturi zmien sal-15 ta' Mejju 2013 għal dan l-iskop bil-*visto* tal-kontro-parti li kellu sat-30 ta' Gunju 2013 għall-prezentata tan-nota tiegħu.

Rat in-nota ta' Paul Cachia et datata 27 ta' Mejju 2013 a fol 371 tal-process.

Rat in-nota responsiva tal-konvenut Jesmond Psaila datata 27 ta' Gunju 2013 a fol 379 tal-process.

Rat il-verbal tas-seduta tal-15 ta' Ottubru 2013 mizmuma quddiem din il-Qorti kif hekk presjeduta fejn meta ssejhet il-kawza dehret Dr. Tania Sciberras Camilleri ghar-rikorrenti li trattat ulterjorment in-nota tal-konvenuti. Il-Qorti ddifferiet il-kawza ghas-sentenza ghas-16 ta' Jannar 2014. Aktar tard deher Dr. Raphael Fenech Adami li ha konjizzjoni ta' dan il-verbal.

Hadet konjizzjoni tal-provi prodotti.

II. KONSIDERAZZJONIJIET

Illi din il-kawza giet assenjata lil din il-Qorti kif attwalment presjeduta flimkien ma' kawzi ohra b'surroga tas-16 ta' Jannar 2013.

Illi permezz ta' din il-kawza, l-atturi qed jitolbu l-likwidazzjoni u hlas ghax-xoghlijiet addizzjonali appaltati imwettqin fuq inkarigu tal-konvenuti, fil-fond 21 Zondadori Street, Rabat, Malta.

Il-konvenuti ressqu diversi eccezzjonijiet. Preliminarjament eccipew il-preskrizzjoni tat-talbiet attrici a tenur tal-artikolu 2148(a) u 2149(a) tal-Kap.16 tal-Ligijiet ta' Malta, liema eccezzjoni giet sussegwentement irtirata. *Inoltre* opponew ghat-talbiet attrici billi sostnew li x-xoghlijiet maghmula mill-atturi kienu hziena tant li l-konvenuti kellhom jidhlu fi spejjez zejda u inkorrew f'danni. Jghidu wkoll li l-atturi ghalkemm interpellati, baqghu ma tawhomx rendikont tal-pretensjonijiet inizjali taghhom u ghalhekk qatt ma setghu jaghmlu pagament ulterjuri. B'konsegwenza ta' dan kollu jghidu li huma l-kredituri tal-atturi u mhux vice versa.

Il-fatti li taw lok ghal din il-kawza huma sintetikament is-segwent. Fit-28 ta' Awwissu 1996 il-partijiet ikkontrattaw appalt permezz ta' skrittura privata esebita bhala **DOK PC** (a fol. 20 tal-process) ghall-prezz ta' Lm30,000. Ix-

xoghlijiet gew elenkati f'lista provizorja *ossia schedule of works* murija bhal **DOK PC1**. Dan kellu jigi redatt b'aktar dettal sa xahar mid-data tal-ftehim izda dan qatt ma sar. *Inoltre* l-ammont gie sussegwentement ridott bi qbil bejn il-partijiet kif muri f'*addendum* fuq l-iskrittura msemija datata s-26 ta' Novembru 1996.¹ Waqt li l-attur kien ghaddej bix- xoghlijiet, l-konvenuti talbuh jaghmel xoghlijiet ohra inkluz il-kostruzzjoni ta' *swimming pool*. L-attur jghid li thallas tal-appalt originali izda qed jippretendi l-hlas ta' xoghlijiet addizzjonali nkluz is-*swimming pool*. Apparti hlas tal-ammont globali miftiehem fuq l-appalt originali, jirrizulta li l-konvenuti hallsu spejjez ta' xi materjal direttament lill-attur li taghhom ghandhom jigu akkreditati. Il-konvenuti jghidu li kellhom iqabbdu terzi persuni biex jaghmlu riparazzjonijiet fil-fond taghhom minhabba xoghol hazin li ghamel l-attur u qed jippretendu r-rifuzzjoni ta' dawn l-ispejjez.

Provi Prodotti

Paul Cachia xehed b'affidavit (fol 60 et seq). Qal li rcieva Lm2,500 mal-iffirmar tal-iskrittura msemija akkont u Lm5,000 ohra akkont. Qal li thallas tax-xoghlijiet originali kollha. Dawn ix-xoghlijiet tal-appalt originali huma elenkati minnu u jikkombacjaw mal-lista **DOK A** a fol. 22 u 23 tal-process. Sa Frar 1998 kien lesta x-xoghlijiet kemm originali kif ukoll dawk ix-xoghlijiet addizzjonali.

"Jiena nghid li l-konjugi Psaila b'kollox kienu tawni Lm29,000. Nghid ukoll li kien hemm xi materjali illi kienu inkluzi fl-appalt u li kien thallas direttament mill-konjugi Psaila. Dan niftakar li gara fir-rigward tal-injam li intuza ghall-bibien peress li dan kien intaghzel mill-konjugi Psaila stess."

Hu qal li l-konjugi Psaila qatt ma lmentaw dwar ix-xoghol tieghu ghajr ghal xi lostru ta' xi bibien antiki.

¹ Fol. 20 *a tergo* tal-process.

Wara diversi xhur talab li jithallas ghax-xoghol addizzjonali u l-konvenut tah cekk ta' Lm500 biss u qallu li kellhom jaraw l-affarijiet iktar tard.

F'Mejju 1998 kien talab lill-Perit David Psaila biex jaghmillu stima tas-*swimming pool* li kien sar u dan hariglu valur ta' Lm10,000. "*Il-perit kien strah fuq l-istima originali li kien ghamel li ma kienx jinkludi dak tal-konkos zejjed li ghamel biex ibaxxi l-livell tal-pool.*" Skont ix-xhud dan kien dovut ghall-fatt li hu kien ghamel dan ix-xoghol zejjed wara li tlesta l-*pool* u l-perit kien ghadu ma rahx.

Dwar materjal qal ukoll li l-konvenut kien jinsisti li jhallsu ta' xi materjal direttament u wara x-xhud kien ihallashom u kien jghaddilu l-ircevuti ta' dawn l-ispejjez.

Il-konvenuti ghamlu l-kuntratt definittiv ta' xiri tad-dar in kwistjoni fl-20 ta' Dicembru 1996.

Wagt li kien ghaddej bix-xoghol miftiehem, il-konvenuti ziedulu xoghlijiet konsistenti fis-segwenti:-

- i. katusi tal-*fireplace*
- ii. xoghol fuq il-*fireplace*
- iii. nofs id-dritt tal-perit
- iv. xiri tal-pompa tal-ilma b'*fittings* u *pipe* tal-gass tar-ramm
- v. zieda fil-prezz minhabba tibdil fid-daqs ta-cangatura fil-gardina
- vi. cangatura *extra* fil-gardina
- vii. kamra zejda fejn il-kcina
- viii. xoghol tas-*swimming pool*
- ix. Konkos zejjed fis-*swimming pool*.

Hu ppretenda hlas ta' Lm10,000 ghas-*swimming pool*(viii); Lm440 ghax-xoghlijiet elenkati fil-paragrafi i), iii), iv); Lm300 ghal dawk elenkati fil-paragrafu v); Lm385 ghall-para vi); Lm830 ghall-para vii); Lm800 ghall-ii); u Lm1,100 ghall-partita ix). Sussegwentement spjega fid-dettall f'xiex kienu jikkonsistu dawn ix-xoghlijiet.² Rigward l-Lm10,000

² Seduta No. 4 a fol. 73 et.seq.tal-process.

tal-*pool* xehed li minn din is somma ghandu jigi mnaqqas ammont ghall-konkos u materjal gja mhallas mill-konvenut. Il-konvenut hallas ghall-materjal konsistenti f'gebel, konkos, pompa u accessorji tal-*pool*.³ Dawn kienu jammontaw ghal Lm3,637.

L-attur ipprezenta prospett tal-hlas pretiz minnu ghax-xoghlijiet addizzjonali fl-ammont ta' Lm16,348 inkluz CET li kkalkula bir-rata ta' 18%. Minn dan naqqas l-ispejjez mhallsa mill-konvenut ta' Lm3,637 li jhalli bilanc dovut ta' Lm12,711.90. (Fol. 80).

Xehed li *"jien u l-konvenut qatt ma nizzilna b'aktar dettall ix-xoghol li kelli naghmel minn dak elenkat fl-iskeda esebita bhala **DOK A**. Naqbel li l-flus li l-konjugi Psaila hallsu direttament ghal xi materjal huwa apparti d-disgha u ghoxrin elf li ghidt li hallsu lili."*

Hu afferma wkoll li kien lesta x-xoghol kollu skont l-appalt originali salv ghal xi tikkiet f'xi kmamar li kienu mizbughin biz-zejt. Il-konvenut accertah li kien ser igib ragel anzjan biex jaghmel dan ix-xoghol hu. Wara li telaq il-konvenut qallu li nstadd id-dranagg. *"Lili qatt ma qalli biex nirrangah."*

In kontro-ezami qal li qatt ma hareg kontijiet ghax-xoghlijiet zejda izda kienu miftehema li dan ix-xoghol jithallas wara. Wara li tlestew qatt ma baghat kontijiet. Apparti s-somom imhallsa mill-konvenut fuq il-prospett a fol. 80, qabel li l-konvenut hallas mal-Lm2,000 lill-mastrudaxxa Vincent Curmi, u Lm6,000 fuq il-kuntratt ta' xiri. Dwar il-hlas ta' Lm20,000 qal li ma kienx jaf jekk dan ic-cekk kienx pagabbli lilu jew lis-sid tal-fond fuq il-bejgh tieghu. Madanakollu qabel li Psaila hallsu Lm1,000 akkont u Lm23,000 meta biegh id-dar tieghu *oltre* Lm500.

Qal li ma kienx ftiehem mal-konvenuti dwar il-prezz tal-*fireplace*. Meta hallsu Lm500, Psaila qallu li dan kien l-ammont li kien fadallu jhallsu.

³ Xhieda tal-attur a fol. 78 tal-process.

Il-**Perit David Psaila**⁴ qal li kien hareg stima tax-xoghlijiet ghat-tlestija ta' *swimming pool* (**DOK PC2**)⁵ fl-ammont ta' Lm10,000. Ix-xoghol kien tlesta diga` meta nhareg dan ic-certifikat. "*Fih hemm konfermazzjoni tal-prezz miftehma bejnietna.*" Dwar l-istima originali li ghamel qabel ma nbeda x-xoghol tal-*pool*, qal li dan tah fuq bazi ta' *lump sum* ghax ma kienx kejjel ix-xoghol. Kien mahsub li kellu jinbena *platform* fil-*pool*.

Xehed ukoll il-konvenut **Jesmond Psaila**⁶ li qal li l-appalt miftiehem kien bil-prezz totali bejn l-akkwist tal-proprjeta` u l-appalt ta' Lm50,000. Ghal bidu dan kien jidher bhala Lm30,000 ghall-appalt u Lm20,000 ghall-akkwist tad-dar li sussegwentement inbidel ghal Lm29,000 ghall-appalt u Lm21,000 ghax-xiri tad-dar.

Qal "*Dwar l-ammont li kelli naghti lill-attur dejjem hdimt fuq is-somma komplessiva ta' Lm50,000 peress li dawn kellhom jithallsu kollha lill-attur Cachia u ghalhekk ma tantx tajt wisq kaz dwar kif konna qassamna dawn il-flus bejn ix-xiri u l-appalt.*" (fol. 93).

Hu xehed li qabel ma ffirmaw il-konvenju, l-attur kien urihom ezempju tax-xoghol tieghu f'dar ohra s-Siggiewi.

Meta hu u martu ddecidew li jibnu *swimming pool* qablu fuq prezz komplessiv ta' Lm10,000 li kien jiehu in konsiderazzjonijiet id-diffikultajiet logistici ghat-thammil tal-*pool* li kienu partikolari ghall-fond in kwistjoni. Qal ukoll li l-Perit Psaila kien imqabbad mill-attur. Il-prezz ta' Lm10,000 kien jinkludi l-konkos zejzed u xoghol li sar biex parti mill-*pool* tkun inqas fonda.

Hu ma qabilx mal-prospett ta' xoghlijiet addizzjonali pretizi mill-attur. Dwar l-ammont ta' Lm385 pretiz ghac-cangatura fil-gnien, qal li dan kien inkluz fil-prezz tal-*swimming pool*.

⁴ Xhieda a fol. 64 *et.seq.* tal-process.

⁵ Ara fol. 66 .

⁶ Affidavit a fol. 93 *et.seq.* tal-process.

Riferibbilment għall-injam, kien fuq rakkommandazzjoni tal-attur li xtraw l-injam minn habib tiegħu certu Vincent Curmi mis-Siggiewi li kien ta' kwalita` orhos u inferjuri għal dak originalment miftiehem mal-attur. Madanakollu xehed li l-attur ma naqqasx il-prezz tiegħu u zamm il-prezz oghli tal-ahmar għalkemm ix-xogħol kien bil-*pine*.

Inoltre fil-fehma tax-xhud naqqas ix-xogħol lill-attur meta minflok ibaxxi l-art qablu li jzid l-gholi ta' kamra. Madanakollu l-prezz baqa' l-istess u hallsu xorta.

"Tlabna li ssir cangatura fil-kurudur jizdied l-gholi tal-kamra fuq il-kcina u jsir fireplace. Cachia qatt ma semma' dawn l-ispejjez jew kemm gew jiswew ghax kienu jikkompensaw għat-tnaqqis fix-xogħol u fl-iskarigg kif ukoll it-tip u l-kwalita` tal-injam irhas li ntuza...."Jien nahseb li x-xogħol li naqqasna u l-injam irhas li ntuza huwa ta' valur oghla mix-xogħlijiet zejda li talabna Cachia."

Hu qal li c-cifra mizjuda ta' CET kien ta' 5% u għalhekk it-taxxa ta' VAT bir-rata ta' 18% *semmi* tkun ikkalkolata fuq il-bilanc li jigi likwidat li jkun dovut. Afferma li hallas lill-attur għax-xogħol kollu li lahaq għamel. Hu qal li l-prezz kollu kien ta' Lm50,000 fuq l-appalt originali u x-xiri tal-post, Lm438 xogħol extra miftiehem, Lm10,000 tal-*pool* cioe` Lm60,438. Minn dan hallas Lm60,375.

Hu lmentat fuq il-kwalita` tax-xogħol li sar hazin. B'dan irrefera għat-tikħil minn gewwa u minn barra u indika wkoll xogħlijiet ohra li skont hu ma kienux saru sew. Dawn gew spezzjonati mill-Perit Willie Debattista. Kellu jinkariga kuntrattur mill-gdid biex jirranga dawn ix-xogħlijiet, il-*Mediterranean Building Finishes*. Avvza lill-attur li kien ser inaqqas dawn l-ispejjez mill-bilanc dovut. L-attur ma oggezzjonax. Il-kuntrattur il-gdid lesta x-xogħlijiet f'Dicembru 1997. Waqt li dan kien għaddej bix-xogħlijiet qal li nqalghu diversi problemi minhabba x-xogħol hazin magħmul mill-attur. Bagħat cekk lill-attur ta' Lm500 fi Frar 1998, liema cekk issarra. F'Mejju 1998 bagħatlu l-ircevuti tal-ispejjez li nefaqq u naqqashom mill-bilanc.

Hu esebixxa prospett tal-hlasijiet li kellu jaghmel fuq dawn l-ispejjez fid-dar in kwistjoni (**DOK JP2** a fol.100) ammontanti ghal Lm4,169. Dawn ma jinkludux ix-xoghol nieqes u dak li sar hazin mill-attur li ghandhom jigu valutati.

Skont dan il-prospett **DOK JP2**, il-konvenut hallas direttament spejjez ammontanti ghal Lm5,706. Dawn jikkombacjaw mal-lista tal-attur a fol. 80 mizjud bl-ispiza ta' Lm2,069 imhallas lill-mastrudaxxa, ammess mill-attur in kontro ezami.

Fl-imsemmi prospett jelenka xoghljiet li jghid li ma sarux mill-attur u li kellu jhallas lil terzi taghhom.

In **kontro ezami** xehed li l-permess mill-MEPA hareg f'Mejju 1997. Hu kien ghazel l-injam minghand Vince Curmi izda dan ma qallux li s-*Swedish Pine* mhux injam tajjeb ghall-uzu ta' barra. Hallsu lill-mastrudaxxa direttament. Il- bibien kienu ghadhom hemm.

Qal ukoll li x-xoghol *extra* elenkat mill-attur ma kienx inkluz fl-appalt originali. Dan ix-xoghol sar. Eskluz ghall-*pool* ma kienx hemm ftehim fuq prezz.

Insista li l-attur ma kienx lesta x-xoghol tal-appalt originali konsistenti f'tikhil kif suppost, xoghol fuq bibien u twieqi, u xoghljiet zghar fuq elettriku, *plumbing* u drenagg. (fol.110)

Ikkonferma li l-attur kien naddaf il-post qabel ma telaq u hu u ibnu ghenu lill-konvenuti jgorru l-ghamara.

In **ri-ezami** xehed li hu u martu kienu jilmentaw mal-attur fuq il-kwalita` tax-xoghljiet izda dawn ma gewx murija lill-Perit Psaila li kien il-Perit li kellhom dak iz-zmien. Dahal fid-dar kwazi tliet xhur wara li spicca l-attur.

L-ammont imhallas lil Vince Curmi Cassar ma kienux fuq *extra works* imma fuq l-appalt originali.

Il-konvenuti ressqu xhieda biex jikkonfermaw ix-xoghljiet li saru fil-fond in kwistjoni u cioe` **George Attard** (xoghol fl-

aperturi a fol 132 et seq.); **Peter Caruana** impjegat mal-MBF (xoghol fuq il-hitan u *waterproofing* a fol 134 et.seq.); **Victor Catania** (bajjad mal MBF a fol 141 et.seq.). Dawn ikkonfermaw li kellhom jaghmlu xoghlijiet fil-fond. Xehed ukoll **Kevin Camilleri** (fol. 147) li qal li ghamel xoghol ta' *finishes* fuq il-bini tal-konvenuti in kwistjoni.

RAPPORT TAL-PERIT TEKNIKU

Stante n-natura teknika tal-kwistjoni, din il-Qorti kif diversament presjeduta nnominat lill-Perit AIC Noel Debattista biex jirrelata dwar il-kaz.⁷

Il-perit tekniku osserva li l-valur tal-appalt ma kienx car sa mill-bidu nett peress li kien jinkludi prezz ta' xiri ta' fond. Il-lista tax-xoghlijiet kienet mhazza fuq karta imqatta' minn djarju minghajr l-ebda kejl u minghajr konferma ta' perit ta' x'qiegħed jigi mfisser mill-elenku. Il-prezz tas-*swimming pool* ukoll beda bhala stima minghajr ma kien marbut ma pjanta jew *sketch* "sura jew elenku ta' x'inhu jintuza u kif tinbena." Skont il-Perit l-attur ipprezenta prezzijiet minghajr *workings* u l-konvenut esebixxa rcevuti ta' xoghlijiet li hemm minnhom li m'ghandhomx riferenza għal xiex qed jithallas ix-xogħol.

Qal li "*dan ix-xogħol, li barra li huwa diffiċli biex jigi stmat, anke minn perit tal-esperjenza u certu xoghlijiet jgibu stima bbazati fuq gurnata xogħol ta' haddiem u spejjez, hawn la l-Perit Psaila li kien il-perit imqabbad mill-attur u mbagħad uzat bhala l-Perit mill-konvenut u lanqas l-Perit Wifred Debattista li gie mdahhal mill-konvenut, ma inghataw l-ebda inkarigu li jigi stmat ix-xogħol.*"

Sabiex jasal għall-konkluzjoni fuq l-inkarigu tiegħu hu hejja zewg listi.

1) Lista originali - li hu kkonkluda li l-prezz miftiehem ta' Lm29,800 "*jkopri sew din il-lista kollha...il-prezz li wieħed johrog minn din il-lista originali hija ferm inqas minn Lm29,000 miftehma.*"

⁷ Digriet tat-18 ta' Jannar 2001 a fol.17 tal-process.

2) Lista ta' xoghol zejjed li mill-elenku u kejl ikkonkluda li dan hu ta' valur ta' 12% zieda fuq dak miftiehem li kien mizjud.

Skont il-valur stmat mill-attur (appalt originali u extra a fol 80) l-prezz komplessiv jasal ghal Lm42,855 inkluz Lm10,000 ghall-*pool* li minnhom thallsu l-appalt originali (Lm29,000) u Lm3,637 imhallsa mill-konvenut.

Ikkonstata li l-konvenut qal li hallas Lm56,206 li jinkludi Lm50,000 ghax-xiri u appalt originali. Imbaghad izid Lm4,169 li hallas lil terzi - b'kollox Lm60,375.

Rigward il-hlas tal-Perit Psaila, jghid li hadd m'hu car dwar min qabbad dan il-Perit u anke l-istess Perit Psaila kien vag.

Rigward l-ispejjez imhallsa lill-Mediterranean Building Finishes, ikkonstata li l-kont mhuwix *itemised* u lanqas hemm indikazzjoni ta' liema xoghlijiet saru u l-ispiza relatata mal-granet xoghol tal-haddiem (*man days*).

Dwar is-*swimming pool* qal li l-ftehim ma kienx car. Izda qal ukoll li "*c-cangatura madwar il-pool ma tkunx parti mill-istima ghax tista' taghmel 'turf', irham, cangatura, ceramika ecc. madwar pool.*" Il-prezz ta' 67 sq.m. jigi biss ghal Lm235 eskluż taxxa.

Dwar iz-zieda ghac-cangatura extra qal li hemm ragun ghalih u kkalkula li l-prezz zejjed ikun ta' Lm230.

Dwar il-*fireplace* qal li ma jistax jiswa daqskemm qed jitlob l-attur meta l-katusi swew Lm440. "*Naghti stima lix-xoghol ta' ...Lm390.*"

Fuq il-kamra zejda fil-kcina qal li x-xoghol jiswa Lm560 izda dan ma kellux jitqies bhala xoghol extra skont kif jispjega hu billi x-xoghol tal-appalt originali kien tnaqqas kif xehed il-konvenut (fol. 79).

Hu ghalhekk ikkonkluda li x-xoghol extra huwa s-segwenti: (fol 167) -

- *platform fil-pool* Lm 337
- *cangatura fil-gnien* Lm 235
- *spejjez miftehma bejn il-partijiet* Lm 440
- *cangatura akbar mill- 1'10" X 10"* Lm 230
- *fireplace* Lm 390
- *Kamra zejda fil-kcina* Lm 120

Total- barra Lm10,000 tal-pool Lm1,752

Rigward il-hlasijiet lil terzi qal *"Mhuwiex car jekk il-konvenut tax cans lill-attur biex jaghmel tajjeb fuq ix-xoghol (fejn qatt ma laqqghu mal-Perit Willie Debattista) jew jekk l-attur iddecieda li aktar xoghol go din id-dar ma jaghmilx."*

Hu kkonkluda izda li kien hemm problemi fid-drenagg-
"Dan ix-xoghol kellu jsir u huwa parti mill-appalt."

Rigward ix-xoghol maghmul mill-MBF jghid li *"meta issa sar xoghol minn terzi ma tistax tghid jekk kienx hemm bzonn ghal raguni teknici, ta' estetika jew ta' sengha." ... "Ma jidhirx li t-tikhil/kisi ta' barra kien fl-appalt."* Hu jikkonkludi l-osservazzjonijiet mahsuba tieghu billi jghid li *"l-ammont li thallas lill-MBF mhuwiex deskritt fid-dettall u hija spekulazzjoni kemm mill-ammont huwa tistwija tal-appalt jew le hlief ghax-xoghol tat-tiswija tal-katusa fl-entrata."*

Dwar l-uzu tas-Swedish Pine qal li dan jista' jintuza ghall-estern. *Inoltre* ma tantx hemm differenza fil-prezz tal-pine. *"Fuq l-appalt tnizzel 'tal-ahmar' u maz-zmien kien hemm qbil biex jintuza 'Swedish pine.'"*

KONKLUZJONI TAL-PERIT TEKNIKU

Wara li ghamel apprezzament u kostatazzjonijiet teknici tax-xhieda u provi prodotti, u mir-rizultanzi tal-access u l-kejl li ghamel, il-perit tekniku kkonkluda hekk:

"Fl-opinjoni tieghi mix-xoghol extra li talab l-attur ghandu jithallas Lm1,752 (pagna 80 tar-rapport) li minn dan ghandhom jitnaqqasu Lm150-Lm120 ghax-xoghol fuq il-kaxxa tad-dranagg/katusi u Lm30 ghall-bdil fil-prezz tal-injam."

In eskussjoni xehed li l-Perit Psaila kien hareg l-istima tieghu wara li l-*pool* tlesta. Qal li akkorda Lm337 ghall-*platform* minnflok ma qiesu bhala parti integrali mix-xoghol tal-*pool* ghaliex ma kienx jidher fil-pjanta u ma kenitx inkluzi.

Rigward ix-xoghol ikkommissjonat minn kuntrattur iehor, l-MBF qal li s-somma li thallset lil dan il-kuntrattur kien wiehed globali minghajr *breakdown* jew *itemisation*. Il-Perit kejjel il-post u ghamel rendikont tal-hitan u tikhil u b'hekk ikkonstata li l-prezz tax-xoghlijiet li saru kellu jkun ta' xi Lm600 (taxxa eskluza). Qal li ma setax ikun cert jekk il- *passata* ta' zejt tal-kittien li taw l-MBF kien l-ewwel wiehed jew it-tieni wiehed. Ma naqqasx din is-somma mill-ammont li kellu jithallas lill-attur.

Dwar il-kamra zejda fil-kcina qal li l-ammont ta' Lm120 huwa l-prezz ghall-bieb ta' gewwa. Ma hemm l-ebda prezz jew riferenza ghat-twieqi u ghac-cangatura f'din il-kamra.⁸

Eccezzjoni ta' Preskrizzjoni

Din l-eccezzjoni giet irtirata mid-difensur tal-konvenuti fis-seduta tad-9 ta' Gunju 2004 quddiem din il-Qorti kif diversament presjeduta (fol.36). Ghaldaqstant il-Qorti tastjeni milli tiehu konjizzjoni taghha.

KONSIDERAZZJONIJIET TA' DRITT

Il-principji generali li jirregolaw dan l-istitut huma komunament accettati mill-Qrati taghna u enunzjati f'diversi sentenzi.

⁸ Fol. 218 tal-process.

Fil-kawza fl-ismijiet "**Pierre Darmanin -vs- Moira Agius et.**" (App. Inf. dec. fis-6 ta' Ottubru 2004) il-Qorti irreplikat dawk il-principji guridici l-aktar sinifikattivi in materja ta' appalt u cioe`:-

(1) Bhala l-ewwel principju huwa dottrinalment u jurisprudenzialment ricevut illi l-appaltatur ghandu l-obbligu li jezegwixxi x-xoghol lilu kommess fis-sens li huwa ghandu l-obbligu wkoll li jara li dan ix-xoghol ikun sejjer isir utilment u mhux b'mod li 'l quddiem juri difetti. *"L'imprenditore ha l'obbligo di eseguire bene l'opera commessagli, secondo i dettami dell'arte sua, e deve prestare almeno una capacita` ordinaria"* (**Kollez Vol XXVII pl p373**). Dan fis-sens li hu *"ghandu jiggarrantixxi l-bonta` tax-xoghol tieghu"* (**Kollez Vol XL pl p485**).

(2) *"L-appaltatur li jezegwixxi hazin ix-xoghol li jifforma l-oggett ta' l-appalt huwa responsabbli ghad-dannu kollu li jigi minn dik l-esekuzzjoni hazina"* (**Kollez. Vol XXXVII plll p883**). Ghax kif jinsab ritenut ukoll *"f'kaz bhal dan hu ghandu mill-ewwel ma jaghmilx ix-xoghol jew ikollu jirrispondi ghad-difetti li jigu 'l quddiem"* (**Mario Blackman -vs- Carmelo Farrugia et -vs- Carmelo Farrugia et noe**, Appell Kummercjali, 27 ta' Marzu 1972).

(3) Dan hu hekk avvolja jkun hemm l-approvazzjoni tax-xoghol (**Kollez. Vol XLI pl p667**) jew l-appaltatur ikun mexa skont l-*specifications* jew l-istruzzjonijiet lilu moghtija mill-kommittent. *"E` dovere dell'appaltatore di resistere ad ordini che egli vedesse pregiudizievoli alla solidita` e contrarii alle buone regole dell'arte"* (**Kollez Vol .XXV pl p727**). Kif ahjar imfisser u spjegat, *"l-appaltatur hu obbligat u hu dejjem responsabbli li jaghti lill-appaltant opra sodisfacenti, u ma jistax jallega li x-xoghol sar mhux sewwa ghax hu ghamlu kif ried il-kommittent, billi l-appaltatur hu obbligat jirrezisti ghal kwalunkwe intromissjoni tal-kommittent"* (**Kollez. Vol XLII pl p1003**).

(4) Huwa pacifiku wkoll illi l-hlas tal-prezz tal-appalt jew il-hlas akkont ma jfissrux necessarjament approvazzjoni tax-xoghol jekk dan fil-fatt jirrizulta difettuz (**Kollez. Vol. XLI pl p892**).

(5) Meta allura jirrizultaw dawn id-difetti, kif certament hu l-kaz *in specie*, l-appaltatur jitqies in kolpa minhabba inadempiment. *“Il-kolpa kontrattwali hija dik li tikkonsisti fin-nuqqas ta’ l-esekuzzjoni, jew f’esekuzzjoni hazina, ta’ l-obbligazzjoni rizultanti mill-kuntratt” (Kollez. Vol XXXVIII pl p292).*

(6) Effettivament, it-tutela akkordata mil-ligi lill-kommittent tinkwadra ruhha fl-ambitu ta’ dik ir-responsabbilta` kontrattwali normattiva minhabba inadempiment. Li jfisser li l-kommittent jista’ jopta li jagixxi gudizzjarjament jew bl-ezekuzzjoni specifika ta’ l-appalt jew bl-azzjoni li twassal ghar-risoluzzjoni tal-kuntratt (Art. 1069 (1) tal-Kodici Civili). Fil-kaz il-wiehed jew l-iehor il-kommittent ikollu d-dritt jirreklama d-danni (Art 1069 (2)).

Madanakollu l-appaltatur ma jkunx responsabbli ghad-danni jekk id-difetti huma insinifikanti u riparabbli malajr (**Kollez. Vol XLII pl p699**); u *inoltre* l-appaltant ikollu l-jedd biss li jitlob li jigu riparati (**Kollez. Vol XXX plll p433**), jew li jaccetta riduzzjoni fil-prezz (**“John Bonnici pro et noe -vs- Anthony Sammut”**, Appell Kummercjali, 22 ta’ Gunju 1994).

“A contrario sensu meta d-difetti huma ta’ natura sostanzjali l-appaltatur mhux biss ghandu jitqies inadempjenti imma wkoll li ma jkollux dritt li jippretendi li jirrimedja ghad-difetti fl-esekuzzjoni tax-xoghol” – (“Victor Tabone -vs- Felix Mifsud”, Prim’Awla, Qorti Civili, 5 ta’ Ottubru 1994).

Madanakollu *“skont id-duttrina u l-gurisprudenza prevalenti, il-kommittent li jrid jelimina d-difetti a spejjez ta’ l-appaltatur tieghu ghandu qabel xejn jirrivolgi ruhu lil dan, u fl-event li dan jibqa’ passiv jew ma jintlahaqx qbil, il-kommittent jista’ jipprocedi direttament ghall-eliminazzjoni tad-difetti minghajr il-htiega ta’ konferma gudizzjali ta’ l-inadempiment u tal-konsegwenti kundanna ta’ l-appaltatur*

ghall-attwazzjoni specifika" - "**Raymond Micallef -v- Anthony Agius**" - (PA (PS) - dec. fid- 9 ta' Gunju 2004).⁹

Rigward hlas dovut lill-appaltatur fid-dottrina saret distinzjoni rigward il-mod tal-hlas kompetenti lill-appaltatur skont il-mod kif ikun gie lilu kommissjonat ix-xoghol. Jekk il-prezz gie ffissat ghal kull unita`, l-appaltatur ikollu dritt jithallas tax-xoghol maghmul; jekk *invece* l-prezz ikun wiehed ghax-xoghol kollu, allura jekk ix-xoghol ma jkunx kompletat u sewwa l-appaltatur ma jkollux dritt ghall-ebda parti mill-hlas. Ara "**Carmelo sive Charles Mallia -vs- Ivan John Fonk**", Appell Civili, 24 ta' Jannar 1975.

Applikati dawn il-principji, jirrizulta kkontestat bejn il-partijiet jekk l-appalt originali gie esegwit fl-*intier* tieghu jew le. *Inoltre* l-konvenuti jghidu li x-xoghol mhux biss ma giex ikkompletat imma li anke kien hemm xoghol li sar hazin.

Kif gja osservat, dawn l-aspetti jiddependu fuq kostatazzjonijiet li huma ta' natura teknika diment li ma jirrizultax xi dubju gravi, din il-Qorti ikollha taccetta dawk il-konkluzjonijiet *multo magis* fejn il-partijiet ma pprevalewx ruhhom mill-fakolta` moghtija lilhom bil-Ligi li jitolbu n-nomina ta' periti addizzjonali. ("**Giswarda Bugeja et -vs- Emanuele Muscat et**", Appell Civili, 23 ta' Gunju 1967).

Il-partijiet it-tnejn eskutew il-perit tekniku u ssottoponewh ghall-ezami rigoruza u dettaljata. Madanakollu t-twegibiet tieghu ma marrux 'il hinn minn dak li hu kien gja kkonkluda ghajr ghall-kjarifika dwar l-ammont ta' Lm10,000 miftiehem ghax-xoghol konness mas-*swimming pool* huwa b'zieda mal-ammont ta' Lm1,752 (xhieda in eskussjoni).

Minn ezami tal-provi il-Qorti hija soddisfatta li l-attur huwa gustifikat li jitlob hlas ghal xi xoghlijiet addizzjonali minnu kompluti. Id-dottrina tghallimna li meta l-appaltatur iwettaq xoghol iehor, dan normalment jista' jsir, jew minhabba li,

⁹ Ara art 1127 tal-Kap.16.

min-natura nnifisha tal-appalt moghti tinholoq il-htiega ta' xoghol zejjed, jew inkella ghaliex hu u ghaddej bix-xoghol originali, il-kommittent jitlob li jsiru xoghlijiet ohrajn (*extra works*). Madanakollu mhux kull xoghol imwettaq zejjed f'appalt jista' jitqies bhala "*extra works*" fis-sens hawn infisser¹⁰.

Illi gie stabbilit ukoll li meta jinghata xoghol b'zieda waqt li jkun qiegħed jitwettaq appalt, u ma jkunx sar ftehim gdid, dak ix-xoghol zejjed għandu jitqies bhala estensjoni tal-appalt kif miftiehem fil-bidu, bl-istess rata ta' hlas¹¹. F'kaz li jitnissel dubju jekk kienx sar ftehim gdid u sakemm ma ssirx prova ta' ftehim xort'ohra, xoghol zejjed li jitwettaq f'appalt li fih ikun sar ftehim dwar il-hlas, jitqies bhala estensjoni ta' dak l-appalt u mħares bl-istess ftehim¹².

Illi l-ligi tagħna permezz tal-**art. 1639** tal-Kap 16 timxi mar-regola li l-bidla jew zieda fix-xoghol miftiehem f'appalt ta' bini jew ta' "xoghol iehor kbir" ma tagħtix jedd lill-appaltatur għal zieda fil-prezz, sakemm daww il-bidliet jew zieda ma jkunux gravuzi għalih. Il-ligi ma jidherx li tagħmel distinzjoni – bħalma jidher li tezisti f'ligijiet ta' pajjizi ohrajn¹³ – bejn meta x-xoghol gdid jew zejjed ikun inholoq bla mahsub min-natura nnifisha tal-appalt u meta dak ix-xoghol ikun intalab mill-kommittent minn rajh. Jidher li l-kriterju waħdieni fil-ligi tagħna huwa dak li l-bidliet ikunu għamlu l-appalt moghti aktar gravuz għall-appaltatur.

Illi fil-kaz odjern, ma jirrizultax li kien hemm ftehim bl-iskritt iehor bejn il-partijiet b'zieda mal-appalt originali. Madanakollu jidher li l-partijiet qablu li xoghlijiet addizzjonali ma jkunux komprizi mal-appalt originali. Difatti hemm anke qbil dwar uhud minn dawn ix-xoghlijiet fl-ammont ta' Lm440 filwaqt li jaqblu li s-swimming pool

¹⁰ P.A.. AJM 5.11.2001 fil-kawza fl-ismijiet "*Dr Louise Sant Fournier noe vs Jawad Shaikh et.*"

¹¹ P.A. TM 19.2.2004 fil-kawza fl-ismijiet "*Charles Camilleri et vs Charles Farrugia et noe.*"

¹² App. Civ. 28.1.2000 fil-kawza fl-ismijiet "*Vassallo vs Spiteri et*".

¹³ Ara, per eżempju, l-artt. 1660 u 1661 tal-Kodici Civili Taljan, imbasta tali xoghlijiet ma jkunux jaqbzuh waħda minn sitta tal-appalt originali.

kien jirrapprezenta proġett separat tant li hemm stima *ad hoc* fis-somma globali ta' Lm10,000.

Li ma qablux il-partijiet kien fuq il-prezz tax-xoghljiet addizzjonali pretiz mill-attur, mhux għaliex dawn kienu inkluzi fl-appalt originali u għalhekk mhux dovuti, imma għaliex huma eccessivi. Dan il-prezz qatt ma gie miftiehem bejniethom u lanqas sottopost għal stima tal-perit tagħhom (Perit Psaila) u għal xi kejl minn perit minnhom inkarigat. Waqgħet fuq il-perit tekniku, għalhekk, li jagħmel apprezzament ta' dawn ix xoghljiet u jistima l-valur tagħhom.

Dan jattalja ruhu mal-konswitudini f'din il-materja, kif pacifikament akkolt, meta l-partijiet fil-ftehim ma jkunux stabbilew il-prezz ta' certu xogħol, tigi segwita l-prattika kummercjali li l-partijiet jirrimettu ruhhom għall-prezz gust korrenti stabbilit mill-Arkitett jew minn espert tekniku (**Kollez. Vol.XXXIV P III p 837; Vol. XXVI P III p 547**).

Ikkonsidrat li għalkemm il-konvenut jirrepeti li kien miftiehem li kellu jigi kkonsenjat dar *finished*, dan ma jirrizultax mill-ftehim **Dok PC**. Anzi l-appalt hu fis-sens li l-attur obbliga ruhu li jagħmel xogħol "*tal-valur ta' Lm30,000*". Għalkemm l-elenku ta' xoghljiet imhazzez fuq bicca karta kellu ikun wiehed provizorju, il-partijiet qatt ma sostitwewh. Il-Qorti tifhem li b'dan l-attur ma kienx intrabat li jagħmel iżjed xogħol fl-appalt imma li x-xoghljiet elenkati kellhom ikollhom specifikazzjonijiet dettaljati, dejjem purke` il-valur stabbilit ta' Lm30,000 ikun soddisfatt.

Stabbilit li l-attur għandu d-dritt li jitlob il-hlas għax-xogħol addizzjonali, il-Qorti, *stante in-natura* teknika tal-valutazzjoni mehtiega, ser taddotta l-istima stabbilita mill-Perit Tekniku a pagna 80 tar-rapport tieghu (fol.167 tal-process). Mir-rapport tieghu ha in konsiderazzjonijiet tibdiliet li saru fit-twertiq tal-appalt originali li naqqsu mix-xogħol li kellu jsir u ikkompensa dawn it-tibdiliet mal-prezz tal-kamra zejda tal-keċina salv għall-valur tal-bibien (Lm120).

Il-Qorti izda ma taqbilx li l-attur ghandu jithallas zejzed tal-*platform fil-pool* stmat fil-valur ta' Lm337 u dan b'riferenza ghall-gurisprudenza citata. Il-*pool* ghandu jigi kkunsidrat bhala appalt searat ghalih u fl-assenza ta' ftehim specifiku, il- *platform* ghandu jitqies bhala estensjoni tal-appalt originali in kwantu li dan ma aggravawx l-appalt tal *pool*.

Ghalhekk l-ammont li ghandu jithallas lill-attur hu ta' Lm1,415 (Lm1,752-Lm337) fuq ix-xoghol addizzjonali u Lm10,000 ghas-*swimming pool* ossia €3,296 u €23,293 rispettivament = €26,589.

Hlasijiet li ghandhom jigu akkreditati lill-Konvenuti

Il-konvenuti esebew rendikont tal-hlasijiet li ghamlu lill-attur a fol 100 tal-process. Dwar l-appalt originali jidher li hemm qbil li dan thallas miz-zewg partijiet. Il-konvenut ma jghinx fix-xhieda tieghu ghaliex kien jikkonsidra l-appalt u x-xiri tal-proprjeta` f'baskett uniku u anke fil-prospett idahhal l-ammonti li hallas ghax-xiri tal-post.

Jaqblu li l-konvenuti hallsu Lm500 fuq ix-xoghlijiet addizzjonali.

Hallsu wkoll Lm5,706 direttament ghall-materjal u injam li kienu parti mill-appalt originali. Dan jaqbel mal-prospett ipprezentat mill-attur a fol 80 tal-process salv ghall-ammont ta' Lm2,069 imhallas lil Vincent Curmi. Meta gie mistoqsi dwar dan l-ammont l-attur qabel li kien sar dan il-hlas.

Ghalhekk mill-ammont totali dovut lill-atturi ghandhom jigu akkreditati lill-konvenuti Lm500 imhallas akkont u Lm5,706 = Lm6,206 ossia €14,556.09.

Danni Pretizi

Ikkonsidrat li l-perit tekniku kkonkluda riferibbilment ghal dawn il-pretensjonijiet tal-konvenuti li mill-ammont ta' Lm1,752 ghandhom jitnaqqsu "*Lm150-Lm120 ghax-xoghol fuq il- kaxxa tad-dranagg/katusi u Lm30 ghall-bdil*

fil-prezz tal-injam." B'hekk mill-ammont dovut lill-atturi ghandu jitnaqqas €350.

Inoltre l-istess perit irriskontra diffikulta` biex jistabbilixxi jekk ix-xoghol imwettaq mill-attur ma kienx skont l-arti u s-sengha wara li saru xoghlijiet minn terzi imqaddba mill-konvenuti. Jinkombi fuq il-konvenuti li jressqu l-prova ta' responsabbilta` ghad-danni, li dan ma. Kien ikun altrimenti li kieku ressqu ad ezempju, certifikat tal-perit redatt qabel ma dahhlu t-terzi li seta' jaghti ritratt tax-xoghlijiet li ghamel l-attur.

Fl-assenza ta' tali prova, il-Qorti mhix f'pozizzjoni li takkolji l-pretensjonijiet tal-konvenuti. *Del resto*, tinnota li dawn ma tressqux permezz ta' kontro talba. *Inoltre*, ma jirrizultax mill-provi li sahansitra taw lill-attur l-opportunita` li jaccerta l-ilmenti taghhom u jirrimedjahom.

Ghaldaqstant fid-dawl ta' dawn il-konsiderazzjonijiet, il-Qorti qed tillikwida l-ammont finali dovut lill-attur fis-somma ta' €26,589 - €14,556 = €12,033 li minnu ghandu jitnaqqas €350 sabiex igib ammont finali ta' €11,683. Dan l-ammont huwa *net of tax* u ghalhekk ghandu jizdied 18% VAT fuqu.

III. KONKLUZJONI.

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta' u tiddeciedi**, billi fil-waqt li tichad l-eccezzjonijiet tal-konvenuti ghajr ghad-danni riskontrati fl-ammont ta' €350 kif spjegat fir-rapport tal-Perit Tekniku.

Tilqa' it-talbiet attrici billi:

1. **Tilqa' l-ewwel talba attrici** u tiddikjara illi l-konvenuti huma responsabbli versu l-atturi ghall-hlas tal-prezz tax-xoghlijiet addizzjonali u spejjez konnessi u inkorsi mill-istess atturi fil-fond 21, Zondadari Street, Rabat, Malta, liema xoghlijiet gew ezegwiti fuq inkarigu tal-istess konvenuti.

2. **Tilqa' t-tieni talba attrici** u tillikwida l-prezz tax-xoghlijiet addizzjonali u spejjez konnessi u inkorsi mill-atturi u ezegwiti mill-istess atturi fil-fond 21, Zondadari Street Rabat, Malta, fl-ammont ta' hdax-il elf, sitt mija u tlieta u tmenin ewro (€11,683), *oltre* t-taxxa fuq il-valur mizjud.

3. Tikkundanna lill-konvenuti jhallsu lill-atturi s-somma ta' hdax-il elf, sitt mija u tlieta u tmenin ewro (€11,683), *oltre* t-taxxa fuq il-valur mizjud bl-imghax legali mid-data tas-sentenza.

L-ispejjez jithallsu kwantu ghal parti wahda minn sitta (1/6) mill-atturi u hames partijiet minn sitta (5/6) mill-konvenuti.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----